

COM EDUCAR ELS PARES? (i 2a Part)

El mal comportament infantil s'està convertint en protagonista fins i tot de programes televisius. Cada cop hi ha més pares que confessen que han perdut el control sobre els seus fills petits; i a més, se senten desorientats de com fer un dels treballs més durs –diuen–, com és l'educació.

Recordatori de la 1a part:

Els progenitors s'obliden d'educar-los, de marcar-los unes normes i de donar-los unes obligacions. «Si el teu fill no és qui fa la compra ni qui prepara els àpats, per què et queixes que només menja porqueries? Ets tu qui li ha d'ensenyar a menjar bé.»
Si els adults no establim unes normes, massa vegades passa que són els infants els qui les posen. «I, evidentment, no estan capacitats per a fer-ho»

Rutina feliç

La rutina, un concepte poc atractiu, és també una eina bàsica per a aconseguir famílies felices. «És fonamental», assegura Jo Frost; de fet, quan intervé a la casa de famílies desesperades, la primera cosa que fa és organitzar un horari per a la família, perquè a totes les famílies els manca.

El càstig és necessari a vegades, però no hauria de ser l'eina base de l'educació, ni hauria de ser en cap cas humiliant ni vexatori. «I, si en comptes de culpabilitzar el nen, el responsabilitzem? Li demanes que resolgui el que ha fet malament, li demanes que faci un esforç i, en conseqüència, l'estàs educant», explica Miquel Morales. En el segle XXI, la idea tradicional del càstig ha canviat: «Existeixen tècniques molt efectives per a educar, com seure uns minuts a reflexionar en una cadira, o en un racó, que no impliquen el càstig físic», explica Frost; ella afirma que és inútil la plantofada: «NO amb majúscules.»

Enfront del càstig hi ha d'haver el premi: cal acostumar-se a educar en positiu, a

valorar més quan el fill fa una cosa ben feta que no pas quan no la fa bé. Es premia l'infant per una actitud correcta, però no amb coses materials, sinó amb un petó o una paraula amable. Un error clàssic es recordar-li tot el dia el seu mal comportament: el nen no té una imatge psicològica de si mateix, i amb aquesta reiteració («ets dolent», «no fas cas...») pot quedar-se amb una imatge negativa de si mateix, perquè, senzillament, no en coneix altra.

La rutina, un concepte poc atractiu, és també una eina bàsica per a aconseguir famílies felices.

«La comunicació és també fonamental –afegeix Francina Salabert–, però molts pares la fan a base de donar ordres (lleva't, menja, vesteix-te...) i arriba un moment en què el fill "passa". Cal conversar, explicar-se coses, de forma tranquil·la... En definitiva, dedicar-los temps.»

Mala consciència

La falta de temps és una de les raons de fons per a malcriar excessivament i tolerar conductes inacceptables. D'una banda, hi ha mala consciència per l'escassa atenció, que es vol compensar de manera material (mai els nens no havien tingut tantes coses com ara). D'altra banda, es veu poc el fill i s'arriba a la conclusió que l'estona que passen junts no hi ha d'haver conflictes, i per tant es concedeixen tots els capricis (i els nens tenen una capacitat infinita per a demanar). Aquest és un greu error que passa factura, especialment en l'adolescència (que pot ser terrorífica en els fills massa consentits).

Normes, límits, temps i comunicació són quatre ingredients que han d'anar acompanyats d'un altre de molt bàsic: l'afecte. «Un nen que se sent estimat difícilment farà una barrabassada», opina Francina Salavert, que ens recorda que l'afecte no és un tema material, sinó emocional.

Per a Jo Frost, l'estima és, potser, l'única cosa que uns pares poden donar al seu fill en grans quantitats sense malcriar-lo, i no consisteix només en petons i abraçades. «Implica donar seguretat, consol i ànim, ser capaç de posar límits, de recompensar i d'incentivar; cal estimular el teu fill emocionalment, físicament i mentalment... Tot això són unes eines per a fonamentar els principis ètics i morals que converteixen els infants en adults decents.»

L'estima és, potser, l'única cosa que uns pares poden donar al seu fill en grans quantitats sense malcriar-lo, i no consisteix només en petons i abraçades.

Deu pistes contra la mala educació

1. Sense límits i normes no hi ha educació. Cada família estableix els seus, però han de ser consistents: no s'han de posar en funció de l'humor del moment.
2. La coherència també és bàsica: un cop s'ha establert una norma, tots

els qui estan involucrats en l'educació de les criatures han de compartir-la.

3. Autoritarisme, no; però autoritat, sí. L'autoritat també depèn del fet que hom se la cregui: no serveix de gaire allò de «espera que vingui el pare i veuràs».
4. El càstig no ha de ser mai una venjança. Tampoc no ha de ser l'eina bàsica de l'educació. Si es fa servir ha de ser a curt termini, i en cap cas no ha d'implicar ni mal físic ni un tracte humiliant i vexatori.
5. La disciplina pot aconseguir-se amb tècniques consistents, com ara asseure's a reflexionar durant uns minuts. Aquest temps ha de servir perquè el fill reflexioni sobre el seu comportament i es disculpi. Tot seguit hi ha d'haver una reconciliació ben afectuosa.
6. Cal evitar els crits, i cal mantenir la calma. Una veu tranquil·la però autoritària, que mostri que hom està seriós, és molt més efectiva.
7. Cal ser afectuós: un nen que se sent estimat difícilment farà una barrabassada. L'afecte és un tema emocional, no material, i no cal confondre'l amb la permissivitat.
8. Cal donar seguretat al fill i felicitar-lo per totes les coses que fa bé. Les millors recompenses són l'atenció i l'afecte, i són molt més efectives que els dolços o les joguines (que també hi han de ser, però no com a norma única).
9. Si hom disposa de poc temps per estar amb els fills, és molt important que aquest sigui ininterromput. Sempre ha de ser possible reservar un temps per a alguna activitat especial, com ara una passejada o un joc.
10. Per a qualsevol infant, els seus pares són la cosa més important del món; per tant cal pensar sempre que la paternitat és quelcom positiu i cal establir una relació sòlida amb ells; tot plegat és la clau per a tenir èxit en aquesta tasca.

Eva Millet.
Magazine. La Vanguardia.
2 de juliol del 2006

